

Na podlagi 60.d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS št. 81/06 uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11 in 40/12-ZUJF) je Svet Osnovne šole Notranjski odred Cerknica na seji dne 22.1.2024 na predlog ravnatelja sprejel

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

1 VZGOJNI CILJI IN VREDNOTE

1.1 Cilji osnovne šole

Vzgojni načrt Osnovne šole Notranjski odred Cerknica izhaja iz sledečih ciljev osnovnošolskega izobraževanja, zapisanih v 2. členu Zakona o osnovni šoli:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot, s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja ter prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljanске odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;

- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo ter inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

S tem načrtom želimo poudariti tudi vzgojne cilje na osnovnošolski ravni.

Na Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica bomo s pomočjo vzgojnega načrta uresničevali vzgojno delovanje, ustvarjali pogoje za osebnostni razvoj učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi ter občutek varnosti in sprejetosti.

Prizadevali si bomo za medsebojno spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za razvijanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje. Učencem bomo omogočali razvoj interesov ter razvijali njihovo pozitivno samopodobo.

1.2 Vizija

Vzgojni načrt je oblikovan v skladu z vizijo Osnovne šole Notranjski odred Cerknica. Naša vizija je, da se učenec razvija v zdravo, samostojno in odgovorno osebo. Pri uresničevanju vizije sodelujejo učitelji, starši, učenci in lokalna skupnost.

Naše poslanstvo je torej ustvarjanje in zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja s sodobnimi metodami in oblikami dela, ki jih bodo izvajali strokovno usposobljeni učitelji za vzgojo in izobraževanje učencev na nivoju osnovne šole.

Zagotoviti želimo pozitivno in ustvarjalno okolje, v katerem se bo vsak posameznik dobro počutil, postal odgovoren, željan znanja, strpen, pošten, motiviran za vseživljenjsko pridobivanje znanja in kompetenc.

Izhajajoč iz vizije in poslanstva šole je namen vzgojnega načrta spodbujanje dobrih odnosov in vzpostavljanja pozitivne klime med vsemi vključenimi ter poudarjanje enotnega vzgojnega delovanja vseh udeležencev v procesu vzgoje. Šola avtonomno kreira pravila za delo in življenje šole ter sodelovanje z okoljem. Vzgojni načrt predstavlja tudi vnaprejšnji dogovor med zaposlenimi, starši in učenci o enotnem pogledu na ključne vzgojne dejavnosti.

1.3 Vrednote osnovne šole

Podlaga za izbor vrednot šole so družbeno sprejete vrednote, zapisane v Ustavi RS, Zakonu o osnovni šoli, Beli knjigi o izobraževanju, Smernicah kurikularne prenovе, konvencijah o človekovih in otrokovih pravicah, evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju, poročilu Delorsove komisije in drugih dokumentih. Starši, učenci in učitelji naše šole kot najbolj aktualne prepoznajo naslednje vrednote, zato jih vzgojni načrt podrobneje opredeljuje:

- SPOŠTOVANJE,
- SODELOVANJE,
- UČENJE ZA ŽIVLJENJE,
- ODGOVORNOST in
- VARNOST.

SPOŠTOVANJE oz. medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

SODELOVATI pomeni delati stvari skupaj, graditi skupaj, čutiti skupaj, imeti nekaj skupnega, tako da lahko svobodno delujemo skupaj. Pri dejavnostih v šoli razvijamo sodelovalno učenje učencev, spodbujamo razmislek o odnosih med učitelji in učenci, iščemo načine sodelovanja med učitelji. Sodelovanje spodbujamo med učenci, učenci in zaposlenimi, med zaposlenimi, starši ter ožjim in širšim okoljem.

UČENJE ZA ŽIVLJENJE je **ZNANJE**, ki nam odpira poti in nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja. Pri vseh dejavnostih se bomo trudili tudi s sodobnimi učnimi pristopi učence učiti za življenje.

ODGOVORNOSTI se učiš, ko se sam soočiš s posledicami svojih ravnanj in odločitev ter začneš skozi te izkušnje razvijati odgovoren odnos do sebe, soljudi in okolja. Otroci jo razvijajo ob opazovanju odraslih in njihovega prevzemanja odgovornosti za naše ravnanje. Pomemben je vzgled odrasle osebe. V šoli učenci izkazujejo odgovornost z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda.

VARNOST je občutek notranjega miru, ne bojimo se okolja in brez težav vstopamo v odnose z različnimi ljudmi. Je temeljna človeška potreba. Vključuje tudi skrb za zdravje in dobro počutje. Vsi zaposleni se trudimo za to, da je šola varno okolje, kamor se otrok vedno lahko zateče.

Razvijanje teh vrednot je odgovornost vseh delavcev šole, učencev in njihovih staršev. Cilj dosežemo, ko te vrednote ponotranjimo oz. jih sprejmemo za svoje in postanejo del našega vrednostnega sistema.

2 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI IN OKOLJEM

Dobro sodelovanje med starši in šolo oblikuje vzajemno partnerstvo pri vzgoji, ki omogoča tako staršem kot strokovnim delavcem lažje zaznavanje otrokovih potreb in želja ter razumevanje družbeno sprejemljivega vedenja.

Starši imajo primarno pravico in dolžnost za vzgojo otrok, hkrati pa šoli dodeljujejo pooblastila za vzgojo v vnaprej določenih okvirjih, oblikah in ciljih. Redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši ter redna in odprta komunikacija so predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Starši s šolo sodelujejo preko roditeljskih sestankov, govorilnih ur, sveta staršev, sveta šole, predavanj, šolskih prireditev, zbiralnih akcij in ostalih dejavnostih, ki jih pripravlja šola. Redno prejemajo uradna obvestila o učnem uspehu in napredovanju otrok ter dobijo ustrezna pojasnila o učnem in vzgojnem uspehu ter o razvoju otrok v individualnih pogovorih z učitelji ali s svetovalno službo.

V primeru učenčevih težav pri določenem predmetu oz. učitelju starši upoštevajo načelo postopnosti:

1. reševanje problema z učiteljem (pogovor in dogovor);
2. sodelovanje razrednika pri obravnavi problema (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se stanje ne spremeni);
3. sodelovanje svetovalne službe (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika stanje še ne spremeni);
4. sodelovanje vodstva šole (če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika in svetovalne službe stanje ni spremenilo).

2.1 Odgovornosti staršev

Za uresničevanje zastavljenih vzgojnih ciljev starši:

- skrbijo za zdrav razvoj svojega otroka, ga vzgajajo, mu nudijo pomoč pri izobraževanju, ga materialno vzdržujejo in skrbijo za njegovo varnost;
- otroku zagotavljajo pogoje za nemoteno učenje in ga navajajo, da izpolnjuje šolske obveznosti (pripravljenost na pouk, domače naloge, prinašanje šolskih potrebščin ipd.);
- redno sodelujejo s šolo, izkazujejo interes za otroka in spremljajo njegov napredek tudi s tem, da prihajajo na govorilne ure in obiskujejo roditeljske sestanke;
- v primeru, ko strokovni delavci šole presodijo, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabijo k sodelovanju; če se le-ti na povabila ne odzivajo, šola poišče pomoč v drugih institucijah psihosocialne pomoči (center za socialno delo, svetovalni center in ostale pristojne institucije);
- razrednika seznanijo z izostanki otroka od pouka in ostalih šolskih obveznosti ter odsotnost opravičijo v skladu z zakonskimi določili;
- svojim otrokom jasno pokažejo, da se strinjajo s pravili šole in nasprotujejo otrokovim kršitvam;
- starši učenca, ki ima težave pri spoštovanju dogovorov in pravil šolskega reda, se doma z otrokom pogovorijo, sodelujejo v aktivnostih, ki jih predlaga šola, skupaj sprejmejo ukrepe za izboljšanje stanja in se le-teh držijo;
- s svojim ravnanjem izražajo spoštljiv odnos do vseh zaposlenih na šoli;

- sodelujejo s strokovnimi delavci šole v njihovih vzgojnih prizadevanjih ter pri oblikovanju vzgojnega načrta šole in oddelka.

2.2 Obveščanje staršev

Starše obveščamo o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka. Oblike obveščanja so dogovorjene na roditeljskih sestankih posameznih oddelčnih skupnosti. V primerih izrednih dogodkov, ki zadevajo poškodbe, večjo materialno škodo ali resne kršitve šolskega reda in posredno ali neposredno zadevajo njihovega otroka, pa šola starše vedno in takoj obvesti po telefonu.

3 PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Šola bo učencem omogočala možnost razvijanja lastne ustvarjalnosti, napredovanja, prevzemanja odgovornosti za svoje vedenje in sprejemanja omejitev, ki jih narekuje življenje v večji skupnosti, tako v razredu kot v šoli kot celoti.

Preventivne vzgojne dejavnosti izhajajo iz vizije in vrednot osnovne šole ter potreb učencev in okolja. Šola z vzgojnimi dejavnostmi skuša oblikovati okolje, v katerem učenci zadovoljujejo temeljne telesne, duševne in socialne potrebe (varnost, sprejetost, individualnost, uspešnost, ustvarjalnost, sprostitve ipd.), razvijajo samostojnost in pozitivno samopodobo ter pridobijo čut za odgovornost. Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole, ki bodo poleg splošnih vrednot še posebej spodbujale izbrane vrednote (odgovornost, spoštovanje in znanje), se bodo organizirale v okviru ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, interesnih dejavnosti, šolskih projektov, ob drugih aktualnih priložnostih in vsakodnevnem življenju v šoli. Obravnavali bomo aktualne teme, kot so medvrstniško nasilje, komunikacija, odnosi med vrstniki, medvrstniška pomoč, razvijanje socialnih veščin, ustrezno in sprejemljivo reševanje konfliktov, odnosi med spoloma, strpnost, odvisnosti, zdravo življenje, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje starejših. Izvajali bomo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov ter dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost, ter skrbeli za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.

Pozornost bomo namenili tudi spoznavanju, učenju in ponotranjanju moralnih vrednot ter sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje s kritično presojo lastnega vedenja in vedenja vrstnikov. Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole. Prizadevali si bomo za takojšnje in načrtno reševanje problemov, težav in konfliktov.

3.1 Nivoji

Prioritetne vzgojne dejavnosti se določijo za posamezno šolsko leto in so konkretne oblike izvajanja naših vzgojnih prizadevanj. Pobudo za vzgojno dejavnost lahko podajo učenci, učitelji ali starši. Naslovijo jo na vodstvo šole, razrednika ali učiteljsko skupino za vzgojni načrt. Naša vzgojna prizadevanja bomo uresničevali na različnih nivojih.

3.1.1 Nivo celotne šole

DEJAVNOSTI	IZVAJALCI
Različne oblike spodbujanja učencev k vzgojnim ciljem: promocija vizije šole, spodbudne misli v prostorih šole, krasitev panojev s tematskimi plakati, tematski meseci spodbujanja določene socialne veščine (npr. pozdravljanje, prijaznost, medsebojna pomoč).	vsi zaposleni šole
Dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost: kulturne in druge prireditve, neformalna druženja ...	vsi zaposleni šole
Preventivne dejavnosti za učenje reševanja težav, razvijanje pozitivnega samovrednotenja in močnih točk učencev ter hkratio preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov. Prilagojene bodo razvojni stopnji učencev.	razredniki, svetovalna služba in zunanji izvajalci (izvajanje tematskih delavnic)
Aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje, vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi in s tem razvijanje socialnih veščin ter navajanje k procesom samovrednotenja, samokontrole ter spodbujanja zavedanja svobode in odgovornosti za posledice lastnega vedenja.	svetovalna služba (individualne ure pomoči)
Spodbujanje vrstniške pomoči, prostovoljnega dela ter zbiralnih in drugih humanitarnih akcij.	vsi zaposleni (sprotno ob vsakodnevnih aktivnostih)
Sodelovanje na različnih natečajih.	učitelji – mentorji
Sodelovanje v projektih in drugih konkretnih vzgojnih vsebinah, ki pomembno oblikujejo življenje in delo šole (npr. šolski časopis, šolski radio, šolski parlament).	vodje dejavnosti oz. vsi sodelujoči zaposleni
Ozaveščanje učencev o vrstah nasilja in škodljivega uživanja alkohola, drog, kajenja in drugih oblik zasvojenosti (kot na primer telefona, socialnih omrežij, iger). Učence bomo preko oddelčnih skupnosti in delavnic informirali o načinih iskanja ustrezne pomoči.	vsi zaposleni šole
Skrb za aktivno preživljanje časa učencev pred poukom in po njem ter med odmori (jutranje varstvo, interesne dejavnosti, dopolnilni in dodatni pouk, knjižnica itd.).	vodje dejavnosti, dežurni učitelji oz. vsi zaposleni šole
Organizacija programa dodatnih izobraževanj za učence, učitelje in starše. Teme izobraževanj bodo izhajale iz ugotovljenih potreb in izraženih interesov staršev, učiteljev in učencev (posamezna predavanja in delavnice).	vodstvo šole v sodelovanju s svetovalno službo

3.1.2 Nivo posameznega oddelka, skupine učencev ali posameznega učenca

Ker je oddelek razreda osnovna socialna skupina, bomo v njem posebno pozornost namenili oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov, občutku varnosti, zaupanju in sprejetosti s spodbujanjem ugodne socialne klime ter s poudarjanjem medsebojne povezanosti in sodelovanja. To bomo poskušali doseči na naslednje konkretne načine:

- vsak učitelj na svoji uvodni uri posveti nekaj časa vzgojnim spodbudam – učencem predstavi njihove dolžnosti ter jih motivira za dobre medsebojne odnose in odgovorno ravnanje do učnih obveznosti;
- razrednik na uvodnih urah v oddelku ter na prvem roditeljskem sestanku predstavi vizijo šole, glavne vrednote v šolskem letu in pravila šolskega reda;
- razrednik tematsko oblikuje razredne ure med šolskim letom glede na vzgojne cilje oddelka in aktualno dogajanje v oddelku;
- razrednik skupaj z učenci skrbi za lep izgled matične učilnice (npr. napisi, pozitivne misli, praznična okrasitev, fotografije in izdelki učencev, stenske slike);
- razrednik skrbno spremlja svoj razred ter dogajanja med učenci, se odziva na probleme razreda ali posameznika v razredu in pri tem upošteva razvojni nivo učencev, posebnosti posameznega učenca ter kontekst dogajanja; pri reševanju težav po potrebi sodeluje s starši in šolsko svetovalno službo;
- tako razrednik kot ostali zaposleni poudarjamo zgledno vedenje učencev (npr. spoštljivost, sodelovanje, iskreno prijateljstvo, nesebičnost);
- vsi zaposleni se trudimo za razvijanje pozitivne in odprte komunikacije med učenci, učitelji in starši.

Vsi zaposleni se trudimo biti s svojim ravnanjem pozitiven zgled, saj tudi tako v veliki meri usmerjamo učence k še boljšim rešitvam in načinom delovanja.

Svetovanje in usmerjanje učencem pomaga pri njihovem razvoju, šolskem delu, v odnosih z vrstniki in odraslimi ter pri reševanju težav, povezanih z enkratnimi ali občasnimi kršitvami šolskega reda.

Učenec se ob tem uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje;
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost in spremljati svojo uspešnost;
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi;
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj;
- empatičnega vživljanja v druge ter sprejemanja različnosti;
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja;
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih;
- reševati probleme in konflikte;
- ustrezno prepoznati in uravnati svoja neprijetna čustva (stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija) in s tem razvijati čustveno inteligenco;
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovorov med strokovnimi delavci šole (učitelji, svetovalna služba, vodstvo) ter učenci (po potrebi tudi starši), in sicer v času razrednih ur, govorilnih ur učiteljev in šolske svetovalne službe ter ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih. V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more

omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psihološke in socialne pomoči.

3.2 Pohvale, priznanja in nagrade

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti ali skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- pomočnik ravnatelja ali pedagoški vodja,
- ravnatelj.

3.2.1 Pohvale

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Razrednik podeljuje pohvale za delo v oddelčni skupnosti, za individualno napredovanje učenca ali za pozitivno/lepo vedenje oziroma ravnanje. Mentor podeljuje pohvale za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih.

Ravnatelj, pomočnik ravnatelja ali pedagoški vodja izreče osebno pohvalo ali izroči posebno priznanje učencu, ki s svojim ravnanjem in delovanjem dobro vpliva na posameznike/vrstnike ali na šolsko skupnost. Pisne in ustne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom, doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole, nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo, aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za delo šole,
- drugo.

Pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev.

3.2.2 Priznanja

Priznanja se izrekajo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,

- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana za območje celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu.

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

3.2.3 Nagrade

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

Priznanja in nagrade v drugi in tretji triadi podeljuje ravnatelj ob zaključku šolskega leta na slavnosten način.

3.2.4 Knjiga uspehov in Zlata Knjiga

V Knjigo uspehov se na predlog strokovnega delavca vpiše posameznega učenca, ki je v pozitivnem obnašanju in delovanju izstopal v tekočem šolskem letu.

V Zlato knjigo se vpiše učence, ki so dosegli odličnost v vseh devetih letih in/ali zlato priznanje na državnem nivoju.

3.2.5 Podeljevanje častnega statusa

Učencem, ki so na šoli dejavni na različnih področjih in se pri tem posebej izkažejo, lahko ravnatelj na predlog strokovnega delavca podeli častni status šole. Z učencem in njegovimi starši se sklene dogovor o prilagoditvah.

4 VZGOJNE DEJAVNOSTI IN UKREPI

Vzgojne dejavnosti in ukrepi so usmerjeni strokovno-pedagoški postopki, ki zadevajo ponavljajoče se pogostejše kršitve pravil. Uporabljajo se v primeru, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči ne spremeni svojega vedenja, noče sodelovati ali zaradi različnih razlogov tega ni sposoben. Vzgojni ukrepi pomagajo učencu spremeniti neprimerno vedenje in ga naučiti sprejemati odgovornosti za svoje vedenje.

Vzgojne dejavnosti omogočajo učencu soočenje z napako, pripomorejo k uvidu vzroka za lastno ravnanje in so priložnost za učenje, napredek in spremembo. Omogočajo, da učenec napako popravi.

Vzgojni postopek (razgovor) vodi učitelj, razrednik ali svetovalna delavka. Pogovori se zapišejo, realizacijo dogovorov spremlja oseba, ki je razgovor vodila, ali razrednik.

4.1 Vzgojne dejavnosti

4.1.1 Svetovanje

Del vzgojnega delovanja sta tudi svetovanje in usmerjanje. Izvajata se pri reševanju problemov, ki so posledica nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil ali izhajajo iz osebnih stisk posameznika.

Cilji svetovanja so, da se učenec nauči:

1. reševati probleme in konflikte,
2. ustrezno ravnati v stresnih situacijah (strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde),
3. razmišljati in presojeti o primernosti svojega vedenja in ravnanja,
4. razumeti vzroke za neustrezno vedenje,
5. razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času pogovornih ur za učence in govorilnih ur za starše, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih.

4.1.2 Restitucija

Pri restituciji je poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo.

Temeljna načela restitucije:

- za učenca je restitucija možnost, da odpravi posledice svojih neustreznih dejanj;
- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem;
- priložnost za učenje novih vzorcev vedenja in popravno napak;
- spodbuja pozitivno vedenje in poudarja vrednote; ne spodbuja obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje;
- poravnava je smiselno povezana s povzročeno škodo (bolečino ...);
- zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil;
- vpletene strani jo sprejmejo kot nadomestilo povzročene škode.

4.1.3 Mediacija

Mediacija je mirno reševanje sporov med dvema mediantoma ali več, ki ga vodi mediator oziroma mediatorji. Mediacija je proces, v katerem udeleženci ob pomoči tretje nevtralne osebe v pogovoru izpostavijo svoje težave z namenom iskanja predlogov za rešitve ter oblikovanja sporazumnega dogovora, ki bo zadovoljil potrebe vseh udeležencev konflikta.

Šolska in vrstniška mediacija je prostovoljna. Z njo krepimo socialne odnose, se urimo v mirnem reševanju sporov, iščemo in izbiramo različne ter primerne rešitve, razvijamo sposobnosti aktivnega poslušanja, utrjujemo sodelovanje, spoznavanje, sprejemanje in spoštovanje drugega, krepimo odgovornost, zaupanje, urimo in razvijamo

spodobnosti samostojnega reševanja konfliktov ter spodbujamo osebnostno rast in razvoj.

Vrstniško mediacijo vodijo izurjeni vrstniški mediatorji pod vodstvom strokovnih delavcev – mentorjev. Znanje in izkušnje si vrstniški mediatorji pridobijo pri interesni dejavnosti Šolska in vrstniška mediacija. Mediacije se ne uporablja pri obravnavi nasilnega vedenja.

4.2 Vzgojni ukrepi

Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca ter iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja.

Vzgojni ukrepi so:

- Ravnatelj ali oseba, ki jo ravnatelj pooblasti, lahko ob utemeljenem sumu, da ima učenec pri sebi prepovedane ali nevarne stvari, preveri osebno lastnino v skladu s postopkom, ki je naveden v Poglavju 7 Načini zagotavljanja varnosti Pravil šolskega reda.
- Strokovni delavec opravi razgovor ob prisotnosti učenca in staršev.
- Učencu šola lahko občasno zagotovi doseganje ciljev izobraževanja tudi v drugih oblikah organiziranega dela z učenci z namenom, da se učencem zagotovi varnost ali nemoten pouk. V primeru, da učenca umaknemo iz šole v naravi, se učenec vključi v nadomestne dejavnosti v šoli.
- Učenec aktivno sodeluje v šolskih projektih, povezanih z zdravjem.
- Učenec dobi neopravičeno uro.
- Učenec med rekreativnim odmorom opravlja druge naloge po navodilu učitelja.
- Učenec nastalo škodo popravi ali sodeluje pri popravilu.
- Učenec nudi pomoč vrstnikom ali drugim učencem.
- Učenec ob prisotnosti strokovnega delavca o kršitvi obvesti starše.
- Učenec opravlja dejanja, s katerimi se spodbuja ali krepi dobre medosebne odnose.
- Učenec opravlja dodatne naloge po navodilih delavca šole zunaj pouka.
- Učenec opravlja dodatno dežurstvo/rediteljstvo ali delo po navodilih delavcev šole v jedilnici.
- Učenec opravlja družbenokoristno delo oziroma aktivno sodeluje pri šolskih projektih, dogodkih, prireditvah, dobrodelnih akcijah.
- Učenec opravlja individualno delo pri dežurnem učitelju.
- Učenec po navodilih strokovnega delavca napiše razmišljanje o dogodku, s katerim so seznanjeni tudi starši.
- Učenec po pouku uredi učilnice, v katerih ne poteka vzgojno-izobraževalni proces.
- Učenec pomaga delavcem šole pri različnih dejavnostih in opravilih.
- Učenec pomaga pri dobrodelnih akcijah in šolskih projektih, povezanih s hrano.
- Učenec sodeluje pri urejanju okolice šole.
- Učenec prebere Pravila šolskega reda, Vzgojni načrt šole, bonton ali drug ustrezen dokument in predelano vsebino predstavi po navodilih strokovnega delavca.
- Učenec pripravi in izvede predstavitev ali delavnico na izbrano temo.
- Učenec pripravi in izvede projekt o bontonu, ustrezni komunikaciji, spoštljivem vedenju.
- Učenec pripravi in predstavi projekt na temo pozitivnih vrednot.

- Učenec pripravi in/ali izvede projekt, pisni izdelek, naloge za utrjevanje snovi, učno uro, predstavitve ali delavnice na izbrano temo.
- Učenec pripravi prispevek o odvisnostih od elektronskih naprav ali primerni, varni in priporočljivi uporabi elektronskih naprav.
- Učenec se opraviči zaposlenemu.
- Učenec se opraviči.
- Učenec se pogovori s policistom v prisotnosti staršev ali odrasle osebe, zaposlene v šoli, ki si jo učenec lahko sam izbere.
- Učenec se udeleži razgovora v svetovalni službi.
- Učenec se vključi v skupino za razvijanje socialnih veščin.
- Učenec spremlja dežurnega učitelja pri opravljanju nadzora med odmori.
- Učenec strokovnemu delavcu izroči nedovoljeno substanco ali nevarni predmet.
- Učenec strokovnemu delavcu šole izroči elektronsko napravo. Ta jo preda ravnateljici ali vodji podružnice. Starši napravo prevzamejo po predhodnem dogovoru z ravnateljico ali vodjo podružnice v poslovnem času šole.
- Učenec v dogovoru s starši ostane po pouku (enkrat tedensko) in naredi naloge za ves teden.
- Učenec v dogovoru s starši manjkajoče domače naloge ali druge neopravljene obveznosti opravlja v šoli pred poukom, po njem ali med tistim delom odmora za malico, ko je prost.
- Učenec v SSKJ poišče besede, ki jih je uporabil in so žaljive, ter njihove protipomenke.
- Učenec zapiše razmišljanja o svojem vedenju (kakšno bi bilo boljše ravnanje, kako bi popravil storjeno napako).
- Vodstvo šole lahko zagotovi dodatnega spremljevalca na dejavnostih zunaj šole.

Vzgojni ukrepi so za posamezno kršitev določeni v Pravilih šolskega reda Osnovne šole Notranjski odred Cerknica.

4.3 Vzgojni opomini

Izrekanje vzgojnih opominov je opredeljeno v 60.f členu ZOsn.

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena. Vzgojni opomin šola lahko izreče za kršitve, ki so storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v Letnem delovnem načrtu, Hišnem redu, Pravilih šolskega reda in drugih aktih šole. Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. O izrečenem opominu šola starše seznani z obvestilom o vzgojnem opominu. Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala.

4.4 Sodelovanje z zunanjimi inštitucijami

V primeru suma na fizično, spolno, psihično ali ekonomsko nasilje nad otrokom, prisotnosti otroka pri nasilju v družini ter v primeru zanemarjanja otroka (opuščanje dolžne skrbi zanj) smo kot vzgojno-izobraževalna ustanova dolžni podati prijavo na pristojni center za socialno delo.

5 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt je temeljni dokument za naše vzgojno delo. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje 2. člena ZOŠ. Svoja vzgojna prizadevanja in rezultate bomo vsakoletno ocenili. Ugotavljali bomo rezultate našega dela in po potrebi uvajali morebitne izboljšave. Naloge se bodo med letom tudi dopolnjevale s sklepi strokovnih organov šole, okrožnicami in navodili pristojnega ministrstva in Zavoda za RS ter s sklepi ustanovitelja. Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- SVET ŠOLE: sprejme vzgojni načrt in poročilo o samoevalvaciji šole;
- UČITELJSKI ZBOR: opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo;
- RAZREDNIK: je odgovoren za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku;
- STARŠI: sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta in soustvarjanju šolske klime;
- RAVNATELJ: se prizadeva za uresničevanje, spremljanje, zagotavljanje in ugotavljanje kakovosti, poroča svetu šole o vzgojnem delovanju.

Koncept prenovljenega vzgojnega načrta je bil potrjen:

- na sestanku učiteljskega zbora 16. 1. 2024,
- na korespondenčni seji seji sveta staršev januar 2024,
- na redni seji sveta šole 22. 1. 2024.

Ines Ožbolt,
ravnateljica šole

Uroš Cajnko,
predsednik sveta zavoda

